

KIÁLTVÁNY

a dráma/színház szerepéről az oktatásban

Az IDEA Európai hálózatának nyilatkozata a legfontosabb elvi kérdésekről és szándékokról

Az UNESCO művészeti nevelésért rendezett 2006-os világkongresszusán, Lizabonban bemutatták az európai művészeti nevelés tervét (Road map for Arts Education), amely a 2010-es szövi világkongresszuson további anyagokkal egészült ki (Seoul Agenda). Mindkét tanácskozáson hangsúlyozták annak a szükségességét, hogy minden ENSZ tagállamban be kell vezetni a művészeti nevelést.

2010. november 25-28. között tartotta meg az IDEA – International Drama/Theatre and Education Association - európai hálózata éves találkozóját Athénban 18 ország hivatalos képviselőinek részvételével. Azért döntöttünk úgy, hogy megírjuk az alábbi kiáltványt, mert bizonyítva láttuk a gyakorlatban, amit sok kutatás is igazolt már európai szervezetek (DICE, IDEA, D4LC) által létrehozott projekteknél, hogy a dráma és a színház fejleszti az együttműködés iránti készséget, alkotásra ösztönöz és emlékezetessé teszi a tanulási folyamatot. Ugyanakkor sajnos a legtöbb politikust még mindig nem sikerült meggyőznünk arról, hogy megfelelő intézkedéseket tegyen az oktatási rendszer megújításáért – pedig ez gyermekeink és a jövő érdeke.

Abban reménykedve, hogy megállapításaink támogatásra és megvalósításra lelnek minden európai országban, az alábbiakban összefoglaljuk tanácskozásunk legfontosabb tanulságait és az ott megfogalmazott célokat:

SZÁNDÉKOK – LEGFONTOSABB MEGOLDANDÓ KÉRDÉSEK

- (a) A dráma/színház különálló művészeti tantárgy, és mint kötelező tantárgyat kell oktatni a tanterv részeként.
- (b) A dráma/színház többéves oktatást igényel, amely hosszú távú folyamatban tudja csak kifejteni hatását, és biztosítani a gyerekek fejlődését.
- (c) A magasabb színvonalú oktatás elérése érdekében minden tanárban és diákban erősíteni kell a dráma/színház tantárgy fontosságát.
- (d) Minden tanárnak rendelkezni kell olyan készségekkel, amelyek az oktatási rendszeren belül lehetővé teszik, hogy drámatanárokkal, színházi szakemberekkel tudjanak együttműködni.
- (e) További együttműködésére van szükség az oktatás, a kultúra és színház területén dolgozó szakemberek között.
- (f) A dráma/színház mint módszertant más tantárgyak tanításában is integrált kell.
- (g) Ez az integráció csak akkor válik eredményessé, ha minden szinten megvalósul a konkrét művészeti oktatás is.
- (h) Felül kell vizsgálni azokat a programokat, amelyeket a tanárok, drámatanárok és színházi szakemberek számára kínálnak, hogy kellően segítik-e a tanárokat és a művészeket olyan ismeretek elsajátításában, amelyek révén valóban megoszthatják a felelősséget a tanulás megkönnyítésében, és amelyek révén kellő eredmény várható a szakterületek keresztezéséből.
- (i) Oktatók és művészek betekintést kell kapjanak egymás szakterületeibe – különösképpen a pedagógiába.

ÉRVEK

Az **Emberi jogok egyetemes nyilatkozata** 27. cikkével összhangban: „Mindenkinek joga van a közösség kulturális életében való szabad részvételhez, a művészetek élvezéséhez, a tudomány haladásában és annak előnyeiben való részesedéshez.”

Szintúgy, az **Egyezmény a gyermek jogairól** 31. cikkével összhangban: „Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják és elősegítik a gyermek teljes mértékű részvételi jogát a kulturális és művészeti életben, és előmozdítják, az egyenlőség feltételeinek biztosítása mellett, a gyermek számára alkalmas szabadidő-intézmények, szórakoztató, művészeti és kulturális tevékenységek megszervezését.”

Míg a gyermekek jogairól szóló Egyezményt, és az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatát újra és újra megsértik a világban, a dráma/színház oktatás képviselői – minden nyilatkozatukban - mindig síkra szálltak azért, hogy a gyermekeknek és a fiataloknak joguk legyen megtapasztalni az együttműködés, a kreatív együttműködés örömét, és hihessenek a világ és maguk megváltoztathatóságában.

A kultúra, a művészeti oktatás, a művészet mint oktatás, a játék, az élmény, a kreativitás, a csapatmunka és a képzelet sajnos nem mindig találják meg a megfelelő körülményeket ahhoz, hogy ellensúlyozzák a gazdasági válságban szenvedő világ realitását, amelyben egyre inkább elvesznek az emberi értékek, mindazok a vívmányok, amelyek az elmúlt évszázadokban komoly összefogással jöttek létre a szabad és emberibb világ érdekében.

Mi, drámtanárok, művészek, és színházi szakemberek, akik az oktatásban dolgozunk, folytatjuk az alkotást az osztályon belül és kívül, az iskolán belül és kívül, mindenütt, ahol gyermekekkel és fiatalokkal találkozunk. A tanulás ma már nem csak kizárólagosan az iskola falai között képzelhető el. Az iskolák és a kulturális intézmények gyümölcsöző együttműködéséből új lehetőségek születtek a művészet-pedagógiában.

A szeretetünk és a lelkesedésünk segítségével építjük ki azokat a lehetőségeket, amelyek mindenki számára elérhetővé teszik a tanulást, a körülöttünk lévő világ és egymás megismerését. Szívünkkel és eszünkkel kell végighaladnunk a kiépített úton. Aki teste, esze és szíve egységében nő fel, képes lesz arra, hogy ítéletet alkosson a valóságról, ellenálljon minden olyan kritikának és erőszaknak, amely az Emberi Jogokat és a Gyermekek Jogait sértik. A dráma/színházi oktatás éppen ilyen embereket kísérel meg kellő munícióval ellátni annak reményében, hogy a világ fejlődése fennmaradjon. Mi ilyen világot szeretnénk örökül hagyni a következő generációk számára.

Ezt a kiáltványt az európai országok politikusainak és befolyással bíró emberi számára írtuk. Ezt a közös nyilatkozatot olyan szervezetek írták alá, amelyek aktív szerepet vállalnak az európai országok színház és dráma oktatásában. Ezt a lépést abban a felismerési folyamatban tartjuk jelentősnek, amely kiáll amellett, hogy az oktatásban megjelenő kulturális és művészeti aktivitás egyenlő lehetőségeket kapjon.

Szimbolikusan, nyilatkozatunkat éppen abban a városban, Athénban rögzítettük, ahol a színház mint a polgárság nevelésének eszköze megszületett, és amelyet a következő évszázadokban így ismertek meg a világ minden táján.

Határozottan arra kérünk minden kormányt, hogy tekintse kiáltványunkat olyan eszköznek, amely segítheti a következő lépések megtételét.

Athén, 2010 november